GRATVLATIO

Illustriss: ac Reuerendiss: Domino.

D. STANISLAO A GROCHOWCE GROCHOWSKI,

Dei, & Apostolicæ Sedis Gratiâ,

ARCHIEPISCOPO LEOPOLIEN:

ABBATIÆ SIECIECHOVIEN:

Administratori perpetuo. &c. &c.

IN PRIMVM

Ad suam Archiepiscopalem sedem ingressum, Domino & Mecænati Amplissimo, honoris & debitæ obseruantiæ ergò.

A

M. MATTHIA GLĘBOCIO, Philosophię Doctore, et Academicę Colonię, ad Ædes Eccl: Metropolitanę Leopolien. RECTORE, reuerenter.

OBLATA.

LEOPOLI,

In Officina Ioannis Szeligæ, ARCHIEPISCOPALIS, Typog.

In Stemma Illuſtriſsimi.

Quid trepidas Vrbs, quæ magni fers Stemma Leonis,
Carniuoros circum mœnia celſa lupos?
Si Leo magnanimus non te ſatis arcet ab hoſte,
Sanctior ingenio te tueatur Agnus.
Quid? noua prodigia hæc cenſes? ſic Chriſtus ouile
Ipſe ſuūm armauit, fortior vt ſit Agnus.

ZACHARIAS ZAIACKOWSKI
Stud. Scholæ Metr. Leop.

GRATVLATIO.

QVOD cõmunibus votis, quàm maximè expetiuim⁹ ILLVSTRISS: AC REVERENDISS: Archipræsul, vel ad ornandum tantæ dignitatis fastigiũ, vel ad extinguendũ ardentissimũ, Gregis vniuersi desideriũ, vel ad tutissimũ celeberrimæ Ciuitatis istius patrociniũ, ac deniq; ad leniendum dolorẽ, quem ex obitu æternâ memoriâ dignissimi Præsulis, Magniq; Senatoris IOANNIS ANDR: PROCHNICII, olim Prædecessoris Tui, in dies magis magisq; recrudescentẽ, fouebam⁹, remediũ efficacissimum: id profectò totũ nos hodie consecutos fateamur est necesse: cùm Te Illustriss: Antistes, Ciuem Patriæ amplissimum, Regni Senatorẽ prudentissimum, Patrias in oras, felicissimis auspiciis aduenientem conspicimus: cùm vt Archiepiscopum, omni genere virtutũ conspicuũ, Ecclesiæ Leop. limina primo ingredientem, summa cum animorum alacritate excipimus: cùm Te huic Ciuitati addictissimũ protectorem, ac omnibus nobis desideratissimum Patronum salutamus; istiusq; honoris gradum, quem Dei Opt: Max: prouidâ benignitate, Serenissimi ac Potentiss: Regis nostri singulari iudicio, Sacræ Sedis Apostolicæ authoritate, ac tuis præclarissimis meritis cõsecutus es, ex animo Tibi gratulamur vniuersi. Etenim quid aut sum̃os Magistrat⁹ ornare potest illustrius? quàm Principũ virorũ præclara & eximia virtus? quâ

non minus splendoris ac gloriæ, ijs omnibus, quib⁹ præsint, impertiri consueuerunt, quàm lucidissimũ illud Solis iubar, aliis syderibus Lunâ minoribus: aut procreatricem immortalitatis virtutẽ, quid magis condecoret, atq; cohonestet? quàm locus amplissimus, & eminentissimũ gloriæ solium, in quo velut vnio resplendens, inter preciosissima metalla pulchriùs apparere solet. Quid suo Pastore viduato Gregi contingere optabilius, & iucundius? quàm illius Viri conspectus, quẽ De⁹ ipse gloriosissimus, præ cæteris omnibus, meritis grauem, vitæ integritate insignem, pietate conspicuum, præstantissimarum virtutũ ornamentis illustrem, tanto, tamq; excellenti munere dignissimum, ex hominibus elegit, Ecclesiæq; suæ Ducẽ, & velut antesignanũ præfecit; quem omnes facilè sibi ad imitationem proponant, omnes tanquã perfectionis propositam imaginem suspiciant, & admirentur, omnes deniq; ad illius vitam, mores quoq; suos conforment, & instituant. Quod gratius & felicius beneficiũ, præsidiumq; illi Ciuitati, quæ multis perturbationum procellis, magnisq; periculorum atq; calamitatum tempestatibus, sæpiùs agitari solet, Dei prouidentia concessum? quàm Magni Antistitis præsens vigilantia; qui prudenti consilio, dubias lites discutiat, rarâ benignitate subitaneos ausus leniat, eximiâ authoritate, insolentiores temeritatis impetus frangat, ac coërceat. Quid insuper promptiùs, acerrimum mitigare dolorem, longissimam satiare expectationem, maximum mulcere desiderium potest? quàm luculentissimum, ac perfectissimum ex Sanctissimis prædecessorum

ſorum virtutibus expreſſum exemplar, eiuſq; Viri maieſtas, in quo vno, omnes propemodũ omniũ virtutes, tanquam in ſpeculo lucidiſsimo, nimium quàm abundè repræſententur, vt ardentiſsimis vniuerſorum votis reſpondeant? Ex quibus omnibus Tuis Illuſtriſs: Archipræſul, prçſtantiſsimis ornamentis, tantùm ſibi quiſq; gaudij & lætitiæ, omninò acceſsiſſe affirmat; quantùm in Te dignitatis collatum videt: atq; adeò, eum Te in hunc ſublimẽ dignitatis gradum euectum eſſe gloriatur, quem iam pridẽ præſtans & illuſtris virtus, ad maxima in Repub: & Eccleſia Dei, per ſummos labores comparata ornamenta, & decora erexerat. Quos inter, qui lætis applauſibus ſua vota depromunt, ac proferunt, Tibiq; Illuſtriſs: Archipræſul in hoc tanto Nobilitatis confluxu, tantâ hominũ frequentiâ, atq; concurſu, ſummi huius honoris acceſsionem, longè feliciſsimã, congratulantur: etſi me quoq; hinc cõmunis lætitia vrgeat, illinc dignitatis Tuæ ſplendor non mediocriter perſtringat: hinc debita erga Te reuerentia admoneat, ſingulariſq; ſpes fauoris excitet, ac inflammet; altera verò ex parte ſatis ingenij mei perſpecta tenuitas auocet & retardet; vicit tamen debitum officium, importunum timorem, vt Orationẽ, non illam quæ tota ad magnificentiorem pompam, & oſtentatricem vanitatẽ compoſita ſit, ſed hanc meam ſimplicioris affectꝰ plenam aggrediar; ex qua nimirum prompta ſtudiorum meorũ, erga Te Mecœnatem Ampliſsimum, reluceat voluntas. Nequaquã enim congruũ eſſe exiſtimaui, cæteris omnibus lætum Pæana, & cõgratulationes fauſtas occinentibꝰ,

me velut

me velut elinguem Harpocratis statuam, inter Syrenas dulcissimè personantes delitescere, aut altissimum fingere silentium; in communi eius Patroni lætitia, cuius sub firmissima protectione, Musas Academicas, illas simplices & candidas, commodiùs florere posse iudicaui: maluiq; in dicendo prodere inopiam, & ingenij tenuitatẽ, quàm debitum Tibi Illustriss: Archipræsul, meæ obseruantiæ studiũ non persoluere. Cùm præsertim ex isto clarissimo virtutum Tuarum splendore, & admirabili humanitate, mihi facilè persuadeam, Te potiùs pietatis affectum, quã dictionis minus elaboratæ cultum consideraturum. Excellentis virtutis Tuæ fuit, tantum splendorem, dignitatemq; promereri; nostræ verò felicitatis sit, tantum Tibi gratulari honorem, inq; tàm celebri ingressus Tui pompa, quæuis fausta, fortunataq; apprecari, effusis animis lætari, & quasi in theatro quodam apertissimo, illustres Tuas & eximias virtutes suspicere, & admirari.

Equidem Illustriss: ac Reuerendiss: Archipræsul, licet suus meritò cuiq; Ciuium, de Repub: optimè meritorum tribuendus sit honos, iustaq; conferenda præmia: tamen grauissimo Sapientissimorum Virorum iudicio, haud cuiquam vtrumq; potiori iure conuenit, quàm qui virtute nobiliori, politiorique doctrina reliquos omnes superent, qui feruentissimâ in Deum pietate, præstantissimâ diuinarum humanarumq; rerum scientiâ, eximiâ vitæ integritate, morũ mansuetudine, atque comitate, singulari quadam ratione præfulgeant. Etenim vt altissimi honores, & eminentissimi dignitatũ gradus, ipsi per se cæ-

teris

teris hominũ ornamentis præstantiores sunt: ita illustriores quasdam virtutes, laudabiliorem vitæ instituendæ rationem, præstantiora generosioris ingenij specimina requirunt, ac desiderant. Ac imprimis quid pietate in Principibus Viris, inq; summis honoribus constitutis Ciuibus, vel ad Diuinum placandum Numen accõmodatius? vel ad formandos, componendosq; vulgi proteruioris animos conuenientius? vel ad mitigandos mores rigidos & efferatos aptius? vel ad comparandam authoritaté, & venerationem præstantius fingi, cogitariue potest? Nam si apud vetustioris sæculi populos, quanquam à fide Catholica alienissimos, laudabili more, & cõsuetudine erat receptum, nullos ad sacrorũ ritus destinare licere, nisi qui huius virtutis quàm maximâ commendatione celebrarentur: nullis intima delubra adire, sacrificia offerre, responsa dare, Oraculorum vim interpretari; nisi ijs qui maxime pij & religiosi haberentur, fas erat? Quid? Principes Christiani, quos illustrioris pietatis diuinior afflauit aura, in ea se virtute ab Ethnicis etiam vinci, ac superari patientur? Qui etsi victimis non nisi opimis, sacrorum ritib⁹ exquisitissimis, ludis & spectaculis apparatissimis, aris & sacrificijs celeberrimis, falsos Deos venerati sunt, impioq; cultu idola adorarunt: attamen ob religionem, tanto in precio hoc officij genus habuerunt, tantaq; veneratione munia sacerdotij prosequebantur, vt hæc non nisi Regib⁹ ipsis, aut ex nobilissimis Familiis Principib⁹ concederent. Hinc Pontifices, Flamines, Diales, Feciales, cæterosq; sacrorum suorum arbitros, & præsides, au-

ratis

ratis vittis, laureis, quernisq; Coronis, ac cæteris insignibus, ad summi discrimen honoris ornabant, & discernebant: quibus etiam, si quis non assurgeret prætereuntib⁹, aut de via non decederet occurrentibus, summũ scelus, rigidaq; animaduersione, ac propè morte piandum flagitium iudicabant: Christianos non maiori religione ac pietate imbutos esse decebit? Qui non furiosum Martem, non inuidiæ flammis ardentem Saturnum, non sceleratum Iouem, non furacem Mercurium, non impudicam Venerem, aut quicquid Deorũ, Dearumq; superstitiosa venerata est antiquitas, vanis ritib⁹ adorant, sed altissima veræ religionis mysteria, cælo ipso demissa, ac per Christũ in terris disseminata & propagata; qui non sanguinem taurorum, non Pinariorũ, Potitiorumq; ambesa exta; sed Diuinissimæ Triadi, in tremendo illo, ipsis etiam Spiritibus à concretione corporis liberis, Sacrificio, hostiã Sanctam & immaculatam quotidiè offerunt. Magnos summi Dei sacerdotes, Ethnicorum sacrificulis, Sanctissimũ Numen venerantes, quod nutu suo regit vniuersa, cuius arbitrio, atq; voluntate, Sceptra, Diademata, Cruces, sacræ tyaræ, omnesq, amplissimi honores hominibus conferuntur, liberiores censebimus? nec ab illis hunc pietatis honorẽ requiremus? Longè aliud in Te fuit Tuũ semper iudicium. Etenim virtutem istam, quàm â parentibus, & Tuis maioribus nobilissimis, vna cùm multis aliis Heroicis virtutibus hausisti, iure tuo æquissimo & Sanctissimo, integram & inuiolatam, non solum in Te ipso (quod & nunc facis quidem sanctissimè) retinuisti ac conseruasti;

sed

ſed etiam in his qui Tuæ poteſtati ſubiecti fuerunt, omni contentione animi, conſiliiq́ Tui, promouiſti. Sanctiſsimum ſcilicet veri Dei cultum, teneris ſemper ab annis, præſago corde reuoluens, Teq́ ipſum tempeſtiuè admodum, magnis Eccleſiæ & Reipub. vſibus accommodans, ita huic virtuti toto pectore incubuiſti, ita Te in quotidiano tyrocinio pietatis exercuiſti, vt nihil Tibi in illa etiam prima ætate, amore Diuini Numinis dulcius, nihil amabilius, nihil deſiderabilius, ſtatueres ac proponeres. Hinc tua omnis non niſi cum optimis fuit cōuerſatio atq́ familiaritas; leues, importunos, vecordes, & ipſe facilè dignoſcere, & cautior factus admonitionibus optimorum præceptorum, quos ab Alma Academia accerſitos, lateri tuo ſemper affixos habuiſti, quàm diligentiſsimè euitare ſtuduiſti. Profectò dum Tibi Illuſtriſs: Antiſtes tantam honoris, acceſsionem, ſummâ animorum cum lætitiâ congratulamur, noſtræ quoq́ Academiæ, (cui addictiſsimus ſemper fuiſti) ex Tuis virtutibus ampliſsimis, non mediocrem laudis atq́ gloriæ portionē decerpimus: quòd nimirum in teneriore illa ætate, nullis omnino ſæculi vanitatibus, ac deliramentis indulſeris; quæ in diuerſos anfractus, & difficultatum Labyrinthos homines conijcere, & infeſtiſsimo humani generis veteratori, flagitiorumq; vaferrimo artifici, velut prædam Minotauro in perniciem obtrudere ſolent: ſed totum illud floridioris adoleſcentiæ curriculum, laboribus, vigiliis, lucubrationibus intentiſsimis conſecrâris. Atq; his præſidiis munitus, ita Te ipſum ſacris ritibus addictiſsimum, Religioni Catholicæ, atq; pieta

ti deditissimum, reliquo vitæ Tuæ flexu probaueris: vt ne inuidus quidem aut inimicus, vllum Tibi næuum adspergere potuerit: optimus verò quisq; per omnes ætatis Tuæ gradus, conijciens oculos, virtutum, meritorumq; materiem, atq; segetem vberrimam habuerit, quàm in Te laudaret, & admiretur vehementer. Maturiori porrò & cõstantiori ætate, post dedicatum & consecratum ipsi Deo animum, tantò maior in Te pietatis fulgor eluxit, quantò Te altiùs à communi hominum societate segregatum, amor Diuini Numinis euexisset, & illustrasset. Nam quid ego hìc de Tua eximia pietate pluribus loquar, quidue immorer? cum illa amplissima Cracouien: Ecclesiæ Cathedralis, tùm Sendomirien: & Varsauien: Canonicorũ Collegia, luculentissima faciant testimonia, quos labores pro bono Ecclesiæ amplificando, quantas, & quàm graues cũ ipsius aduersariis concertationes susceperis, quàm ardens, & quàm felix cultus Diuini promotor & propagator extiteris. Quò enim maiori honoris, & dignitatis splendore nitebas, eò semper illustriori virtutum præstantissimarum luce coruscabas: nec Tibi tumoris quicquam, plurimum verò submissionis honores maximi adiiciebant. Hinc fiebat, vt ingenti solius honoris Diuini promouendi desiderio imflammatus, cætera, quæ in arbitrio cæcutientis Fortunæ sita esent bona, vana, fluxa, mutationiq; perpetuæ obnoxia, plus quàm Anaxagoras ille Clazomenius reputares: qui cùm à terrenis, ad cælestia animum auocasset suum, totumq; se Diuinarum rerum contemplationi dedidisset: opes insuper atq; diuitias, quas ex hære-

ditate

ditate possideret maximas, contempsisset, ac ideò supinæ cuiusdam negligentiæ damnaretur à Ciuibus suis, identidem exprobrantibus, quod nullam patriæ curam haberet, digitum in cælum intendens respondit: Mihi verò ô Ciues illius Patriæ cura est quàm maxima: eam solam Patriam appellans, à qua animorum nostrorum immortalis origo profluxisset. Ita quoq; plus apud Te pietatis iura, quàm opes, & sæculi honores valebant: plus sibi vendicabat temporis Religio, & deuotionis affectus ad exercitium, quàm ea quæ popularem auram aucupantur, aut maximis cum animi anxietatibus, à mortalibus conquiruntur. Quemadmodum enim vniones preciosissimi, licet in proceloso mari generentur, plus tamen cognationis, similitudinisq; cum cælo nanciscuntur, cuius faciem coloremq; præseferunt: sic animus Tuus generosus, licet in assiduis Reipub tempestatibus versaretur, maiorem tamen semper habuit rationē honoris Dei gloriosi, à quo promanasset; illiusq; cælestis hæreditatis, ad quam aspiramus & contendimus vniuersi, antequam posset fieri particeps, contemplator certè fuit ardentissimus. Equidem Archipræsul Illustriss: si multū ea virtus laudis & honoris Principibus cōfert Christianis, qui magnis sæculi, & publicæ rei negotiis sunt irretiti; quantò plus gratiæ, & amoris cōciliat Viris Deo deuotis, sacrisq; initiatis, atq; adeò Ecclesiarū pastorib⁹, ad quos omninò promouendæ pietatis ac Religionis Catholicæ studiū spectat. Neq; verò immeritò magis amant homines, quàm metuunt eos, siue Principes, siue Sacrorū præsides, eti

 amsi

amſi paulò illi fuerint in vitiis coërcendis rigidiores, quos deuotiſsimos, & pietati addictiſsimos norunt. Sentiunt enim, & intelligunt, omnibus eorum conſiliis, rebuſq; geſtis auxiliarium præſtò Deum adeſſe. Hinc libentius eos non admirantur modò, ac venerantur, ſed imitantur etiam, quos ſibi vitæ integritate, morum grauitate, & innocentiâ, ad meliorem vitæ rationem aditū præparare, feliciq; pede præire intuentur. Vt enim Opifices & agreſtes operarij, qui ingenio minus ſunt perſpicaces, ad normam, amuſsimq; rectam, operas ſuas accōmodant: ſic ad Principis ſui exemplum, inculta plebs, mores, vitamq; conformat, ac inſtituit. Itaq; Princeps, ſi pietatis, ſi religionis, ſi temperantiæ, ſi æquitatis, cæterarumq; virtutum cultor fuerit egregius, facilè non ſolùm ſubditos exemplo ſuo à ſceleribus, ad meliorem vitæ frugem flectet; adeoq; ab inſolentia ad obſequium, à proteruia ad morum modeſtiam, à diſſenſionibus ad concordiam reuocabit: verum etiam apud ipſos ſibi hoſtes, virtutis excellentis opinione, ſummum conciliabit amorem ac venerationem: vt & regnum domi pacatiſsimum, finibuſq; ampliſsimum, & foris ab omnibus impreſsionibus tutiſsimum retineat, atq; conſeruet. Quid? Nonne ſummo pietatis beneficio Princeps ille iuſtus, integer, ac religioſus, Longobardorum Luitprandus, plura bella exiguâ manu, breuiq; tempore confecit, quàm cæteri iuſtis exercitibus, temporibuſq; longiſsimis potuerunt: plures victorias ex perduellionibus ſuſcepit, quàm cæteri potentes, magniq; Duces ingentibus prælijs non ſunt aſſecuti: plures annos regnum illud

acerrimis hostibus circumseptum, fauste, prosperèque administrauit, finesq; imperij propagauit, quàm vicini Reges vinculo fœderis consociati, aut optare, aut sperare potuerunt. At is ipse, non suis armis, sed feruentissimis orationibus (quibus intra suum tentorium, erigi Oratorium voluit) id totum confecit. Theodosius verò ille Sapientissimus Imperator, quàm perspectam eius virtutis vim habuerit, testatur ipsius illa vltima, & velut Cygnea vox, quâ liberis suis charissimis, nihil aliud mandauit, quàm vt veram pietatem, sincerumq; cultum Numinis seruarent; constantissimè asseuerans, hac ratione eos florentissimum, pacatissimumq; regnum habituros, hostes, fuerint illi licet potentissimi superaturos, trophæa gloriosissima reportaturos, si infractam, nullisq; vitijs, vel hæresibus contaminatam, pietatem in Deum, tanquam firmissimum Regnorum amplissimorum fundamentum tuerentur. Quid autẽ dicam de Pontificio munere? quid edisseram? quantum valeat animorum cum Deo coniunctorum intima consociatio, & quotidiana illa familiaritas, si Principum, Regumq; pietas, tanta regnis pariat emolumenta? Profectò non dubitauerim asserere (quod ipsum iam per se luce clarissima illustrius & euidentius est) non tantùm militari potentiæ, munimenta ac propugnacula fortissima adferre præsidij, non regnis, mænia Vrbium: non pedestres phalanges, cãpestribus cõcertationibus: non Equestres instructas acies, defendendis castris: quantum pia, integraq; vita Sacerdotum, in Ecclesia Dei. Qui velut perfectionis Christianæ

 specu-

specula, nulla labe, nulla macula inspersa; diuini amoris ardentissimæ lampades, super candelabra Ecclesiæ Catholicæ expositæ, vt & ardeant cælo, ad Dei gloriam, & luceant hominibus bono exemplo ad imitationem. Hanc Tu igitur virtutem Illustriss: D. à teneris (vt dixi) annis, ab exemplis maiorum, Parentumq; Tuorum nobilissimis, hausisti, possedisti, hanc toto vitæ tempore coluisti, obseruasti, hanc clarissimis meritis ac monumentis ornasti, propagasti, vt haud immerito diuinitùs tanta Tibi dignitas, tantusq; honor, amplissimæ huius Cathedræ contingat.

Quod si Sapientiam, quæ est diuinarũ, humanarumq; rerum scientia perfectissima, mentis humanæ lucerna splendidissima, acutiori ingenij radio lustrauerimus, non solùm hanc Ecclesiæ Pastoribus, summum adferre ornamentum & præsidium intelligemus, verum etiam ijs Principibus, quicunq; ad clauum Reipub: sunt collocati. Vtriusq; enim istius magistratus diuinum munus est, Deiq; locum omnes, qui aut homines erudiunt ad iustitiam, aut retinent in officio honestatis, in terris occupant. Ejus verò officij vt dignitas summa, ita cura, laborq; ingens, error periculosus, casus perniciosus, sine singulari prudentiâ, virorum grauissimorum consensu & authoritate, iudicatur. Quantum enim inter sensus humanos præstat visus; in animæ nobilissima functione intellectus, inter sydera Sol: tantum in omnib⁹ rebus humanis Principum Sapientia sibi vendicat dignitatis: quæ si cæcutiat tanquam oculus, propter lippitudinem; vel organo non rectè vtatur suo, tanquam intellectus propter inflammationem, ac ob-

ſtructionem: vel defectum luminis patiatur, tanquam Sol, ob Lunæ interpoſitionem, intelligemus omnia in Principe fuerint licet præſtantiſsima, nihil omninò valitura. Tum enim omnia in eiuſmodi regimine, tanquam in confuſo cerebro, turbulenta; tanquam in oculo cæca: tanquam in Sole horrida, obſcura, & tenebricoſa vt exiſtant, eſt neceſſe. Hinc Athenienſes Palladem Sapientiæ Deam, imperio præeſſe ſuo voluerunt: Ægyptij per ſceptrum oculatum, Sapientem Principem deſignarunt: Veteres Romani, per antiquiſsimum illud ſimulachrum, Iani bifrontis, & in vtramq; partem oculos dirigentis, Sapientiſsimum eſſe debere eum, quem aliquis in Rep: magiſtratus adornat, docuerunt. Nec immeritò equidem prudentiſsimi ſapientiſsimiq; viri, tantis ſapientiam laudibus & elogiis celebrarunt. Ab illa enim, quicquid caſtæ puræq; Religionis in Deum, quicquid pietatis in patriam & parentes; quicquid nobilioris perfectionis in homine, mente concipi, aut cogitari poteſt, velut vberrimo fonte promanare ſolet: ab illa conſilij, & prudentiæ, dexteritatis & induſtriæ momenta petuntur: ab illa ad moderandos eminentiſsimos quoſq; magiſtratus rationes & præcepta conquiruntur: ab illa velut vniuerſæ eruditionis procreatrice & parente, præſtantiſsima ingenij præſidia, nobiliſsima ſcientiarum dogmata, fortiſſima veritatis arma mutuantur, quibus importunæ Hæreticorũ phalanges diſsipentur, fraudes, doliq; mali Schiſmaticorum arceantur, fictæ, ſimulatæq; pietatis fucus diſcutiatur. Illa eſt timoris & amoris diuini comes conſcia

scia, moderatrix rationis, lumen ingenij, nutrix scientiarum studiosissima, magistra perfectioris vitæ fidelissima, regula regiminis publici probatissima, nobilissimarũ virtutum officina absolutissima, fons & origo prudentissimorum consiliorum, anchora felicitatis, portus immortalitatis, basis & fundamentum illius hæreditatis sempiternæ. Hac sine in summis magistratibus, nec iustè, piè'q; quicquam administrari potest. Vt enim nisi splendidissimum, altissimumq; Solis iubar, radios suos in omnes terrarum regiones diffundat, obscuris tenebris inuoluuntur omnia, confusaq; manent: sic animus Principis, vltra communẽ humanæ conditionis eleuatus sortem, nisi Sapientiæ splendore, cæteris clarior euadat, nisi radios perspicacis cuiusdam prouidentiæ, longè latèq; spargat, ac diffundat, confusa & veluti chao quodam teterrimo immersa, infra se omnia experiatur est necesse. Imperitia siquidem mater est confusionis, quæ animum & voluntatem ita excæcat, & deprauat, ita sensus teneriores, acutioresq; hebetat & attenuat, Cymerijsq; plùs quàm tenebris inuoluit; vt quid rectum sit, quid laudabile, quid salubre, quid honestum, minus omnino valeant dignoscere. Quam rerum imperitiam ac confusionem, animus Tuus immortali Sapientiæ lumine illustratus, semper est Illustriss: Archipræsul detestatus. Agrestem illam, & ignobilem hominũ colluuiem, semper iudicasti contemnendam, quæ supremos sibi arrogat honores, vtque melioribus imperare possit, ambit vehementer; cùm nullis sit doctrinæ recõditioris munita præsidiis, nullis tincta coloribus, solidæ,

veræq; eruditionis. Itaq; Tu nõ solùm illã Sapientiæ possessioné, summis laborib⁹ & vigilijs, ardentissimoq; Tibi animo comparasti, quàm vsibus vitæ humanæ, & consilijs publicis accõmodatissimam, Ecclesiæ verò & Reip: difficultatibus discutiendis perutilem ac pernecessariam cognouisti: verùm etiam per eam Tibi laudem maximã; non solum in Regno hoc florentissimo, sed in exteris quoq; nationibus quærere non dubitasti, in ea plurimùm excellere rem honestissimam, & viro ad magna Reipub: negotia nato, perhonorificam existimasti. Hinc & viros, virtute & eruditione clarissimos, tanquam propugnatores Catholicæ veritatis fortissimos, veræ Religionis propagatores feruentissimos, Hæreseum, vitiorumq; extirpatores laboriosissimos, infernalis Sophistæ calumniarum Censores & arbitros grauissimos, semper vnicè coluisti, amasti, obseruasti, illustri gratiâ, authoritateq; Tua in sublimiores honores euexisti, erexisti. Optimè siquidem nosti, Naturam quoq; ipsam, optimam parentem, in hoc ambitu & ordine vniuersi, meliora deterioribus, robustiora infirmioribus, nobiliora tenuioribus, sublimiori collocasse loco: quin etiam cælestia Numina, ad eminentiorem dignitatis gradum, homines, qui alios regere, cõmunem salutem defendere, publicam vtilitatem promouere valeant, quàm prudentissimos, & vsu rerum peritissimos eligere & erigere. Neq; verò digniorem esse eum, vti vir sapientissimus putasti, qui splendore, apparatuq; conuiuiorum superbiat, qui cultu luxuq; corporis turgescat, qui magnificâ ædificiorum structurâ, numero-

sa famulitij cateruâ, potentiã suã ostentet: sed qui prudẽti consilio, rerum agendarũ dexteritate atq; fide, animi magnitudine & robore, nobilissimis animi dotibus & ingenij excellentiâ, plurimum valeat: omniaq; hæc præsidia, ad Ecclesiæ Dei ornamentum, & publicum emolumentum conferat: is demum & frugi vir, & sapientis nomine dignus â te semper iudicatus est. Vt enim nauiculatores, non formosissimum, aut ditissimum; sed peritissimum virum, ad regendam aduersus tempestates maris nauim, cõquirunt & præficiunt: qui ventorum vim & cõuersiones; locorum naturã, positionemque; sy derum benignorum & aduersorum ortum aut occasum; itum & reditum tempestatum noscat, & intelligat; quiq; facilè periculosas superare Syrtes, voraces euitare Charybdes, præcipites effugere Scyllas, & sciat, & possit: ita ad regendos summos in Rep: Magistratus, is vir eligitur, qui mores, geniumq; populi norit, qui leges, iura, libertatem perspiciat, & penetret, qui deniq; tumultuosas seditionum procellas imperio moderari, sana subitò consilia tempore periculi inualescentis promere, inflammatam ad vim, ad insolentiam, ad temeritatem, multitudinem, authoritate prudentiâq; suâ mouere, à scelere ad moderationem animi flectere, benignitate màgis, quàm seueritate regere, & impetum furoris, clementiâ mitigare possit. Tamdiu enim Trabeæ, Paludamenta, Togæ, Sceptra, Diademata, splendorem decusq; suũ retinere solent; quamdiu spectatos Sapientiâ, prudentes consilijs, graues meritis & virtute viros habeant, quos adornent & illustrent, vel ab

his

his potius adornentur, ac illustrentur. Quare ego summam quandam Dei Opt: Max: erga hanc Vrbem atq; Cathedram benignitatem agnosco, quod Tu potissimum Illustris Antistes integerrimo, prudentissimoq; PROCHNICIO, Sapientissimus, grauissimusq; meritis Præsul succedas: vt mihi non orbata hæc Ecclesia Pastore, sed per felicem quandam vicissitudinem, successore suo magis etiā ornata, & illustrata videatur. Et fruitur ille quidem Sanctissimus Tuus antecessor, in illa patria immortalitatis, beatitudine sempiterna, nuncq́, laborum suorum pro bono Ecclesiæ amplificando exantlatorum, fructum omninò percipit longè vberrimum: atq; adeò hoc etiam nomine gaudet & lætatur, quod Te successorem videat & agnoscat eum, qui in hoc æstu, & fremitu Religionis, laborantibus succurrere, lapsos erigere, afflictos consolari, per Tuam singularem & eximiam possis Sapientiam. Eam quippe semper firmā solidamq; existimasti, scientiā quæ non de rebus minutis subtiliter disserat, aut de inutilibus curiosè rixetur, sed quæ de negotiis grauissimis, ad Ecclesiæq; emolumentum spectantibus, necessaria admodum dogmata copiosè sufficiat, atq; porrigat: & eam quæ non more græculorum consumendi ocij gratiâ, in angulis vanis concertationibus incumbat; sed quæ in luce & theatro Reipub: negotia dextrè obire, consilia rebus dubiis promptè & commodè subministrare, bonorum virorum amicitiam, piè, sanctèq; colere doceat: eam deniq; quæ non perturbationib⁹ vehementioribus frangatur & corruat, aut lenocinijs & voluptatibus succumbat, aut irâ

 esse

efferuescat, aut metu impallescat, aut lætitiâ immoderatiùs efferatur, aut insuper grauissimarū sollicitudinum tempestate fluctuet & obruatur: sed quæ omnes insolentiores animi motus, tanquam equos effrænatos, sub gyrum rationis mittere norit, iracundiam cohibere, odium extinguere, rixas & seditiones comprimere, simultates radicitùs euellere, rebus prosperis prudentiam ac mediocritatem, aduersis modestiam, & constantiam, accommodare præcipiat. Nec verò ita arduum, & difficile fuit vllum Reuerendiss: Archipræsul pro Repub: susceptum à Te negotium, quod Tu minus vnquam feliciter conficeres: nec ita vehemens atq; terribile, quod non omninò Tibi gratum & iucundum videretur. Quocunq; Te grauissima Reip: vocabat necessitas, illuc alacriter, summoq; cum impetu animi cucurristi, ardentissimisq; semper optimorum Ciuium votis, & potentissimorum Regum desiderijs, prudentissimis consilij Tui conatibus respondisti. Mirabantur amici, summos Tuos & penè Herculeos pro dulcissima Patria & Ecclesia superatos labores, stupebant & exhorrescebant inimici (quanquam nesciā, an aliquem ob eximiam Tuam felicitatem habeas inimicum) hostes verò etiam (qui maximus perfectæ virtutis fructus est) deprædicabant. Reficiebantur toties sapientissimis sententiis è maturo Tuo iudicio depromptis, à dissitis regionibus venientes hospites, recreabantur Senatores; parietes deniq; ipsi Regiæ Curiæ, sæpius ad flexanimam Orationem Tuam gestire quodammodo, & exultare videbantur. Quid commemorem, quo consi-

lio, & prudentiâ vsus fueris in commissionibus periculo- sissimis, quâ dexteritate in negotijs difficillimis, quo in- genio in causis dubijs & obscuris, quâ solertiâ, modoq; in reconditis & confusis, quâ sedulitate in ambiguis & per- plexis: cùm vel illud grauissimum Reipublicæ munus, Tuis humeris impositum, vt thesauri totius Regni curã gereres, satis sufficienter, qualis Athlas in hoc cælo susti- nendo fueris, approbet. Profectò omnium redituum & vectigalium Reipublicæ rationes & momenta recogno- scere, & in promptu semper, ac numerato cum opus est habere, quis nisi imperitus intelligere non possit, quã id officium industriam, quem laborem, quam diligentiam & assiduitatem requirat ac desideret? Quam tamen Tu Illustriss: Antistes prouinciam omnem, non solum dili- genter ac sollicitè, sed etiam summã fide & moderatione, immortaliq; cum laude & emolumento Reipub: admi- nistrasti. Fuit enim præcipuum in Te vitæ traducendæ institutum, vt non solum maiorum Tuorum gloriæ, ho- nori, virtutibus, quibus illi hoc in amplissimo Regno multis sæculis eximiè floruerunt, responderes, præsenti- bus necessitatibus Reip: succurreres, calamitosis saluber- rimo consilio prodesses, de patria benè meritis viris au- xiliatricem manum porrigeres, fideq; magnanimitate, sin- gularibusq; erga Serenissimos Reges meritis, rarissimis erga patriam officijs, solidam apud seram posteritatem laudem, nomenq; immortale Tibi comparares. Cuius equidem laudabilis contentionis Tuæ, fructus vberrimi, cum vbiq; in Repub: manifestissimè reluceant; cum vir- tutum

tutum nobilissimarum Tuarum maximus splendor sese luculentissimè efferat, oculosque omnium Ciuium perstringat, meritò dignus iudicatus es, cuius tantæ prudentiæ, tantis meritis, tantæ pietati, etiam absq; aliarum decursu dignitatũ minorum, Amplissimi huius honoris Solium offerretur: dignus cui sella Curulis, & in Senatorio ordine, honorificentissimus locus designaretur, cuius Sapientia, in subsidium Ecclesiæ, & labantis huius Reip: altiùs eleuaretur, ac deniq; cuius fidei gloriosissima dignitas Archiepiscopæ Leopolień: custodienda & exornanda demandaretur: vt in patentibus & apertis huiuscè RVSSIÆ campis, virtus, industriaq; Tua, liberiùs & liberaliùs possit excurrere. Hîc ergo feliciter ingenij Tui diuinam illam vim exere ad admirationem, afflictos incolas sanctissimis præceptis, & consiliis erige ad patientiam, in fide titubantes retine & confirma ad constantiam; errores atq; vitia grauissima extirpa, ad vitæ emendationẽ: errantes oues ad saluberrima Ecclesiæ Catholicæ reduc pascua: atq; vt vno verbo complectar omnia, in hac vastissima regione, cunctis hominibus optimo exemplo præluce, ad virtutum nobilissimarum imitationem.

Quid dicam de admirabili benignitate, summâ clementiâ, mansuetudineq; Tua, atq; adeò animo illo verè heroico, qui miserijs humanis tenerrimè compatitur, afflictis promptissimè subuenit, offensas & iniurias graues deprecantibus, facillimè culpam condonat & ignoscit? Profectò magnanimorum Heroum indoles ea est, atq; natura, vt nusquam superbiâ intumescant, nusquam in-

feriorum

feriorum contemptu laborent, nusquam quenquam graui supercilio damnent ad contumeliam: sed quo excellentioribus animi sui bonis, magisq; prospero flatu fortunæ fuerint illustriores, eò se faciliores, humanioresq; præstent. Magnam omninò potentiam, sublimem maiestatem, grauissimam authoritatem, magni Principes ita cōponunt, vt plura semper aliorum virtutibus concedant ornamenta, multo maiores ingenijs, eloquentiæ, consilijs amicorum, accumulent laudes: nihil nisi submissè de se & sentiant, & loquantur: magnas ingenij dotes modestiâ comprimant, animi magnitudinem sui, non magnopere iactent, vel ambitiosè ostentent: omnia deniq; candidè sincerèque faciant, nihil agant ad fucū & simulationē. Nā quemadmodum tempore verno, aura tenuis, suâ placidâ inspiratione, vitam, spiritumq; vegetiorem animantibus instillat & infundit: & recentis solis attemperat æstum: & turbines, ne aucti subitò viribus ipsi suis acriùs noceant arboribus, vel ædificia euertant, & prosternant; vel herbas confundant cum radicibus & extirpent, vi caloris moderati detinet, & attenuat; hincq; efficit, vt & flores, suauissimos spirent odores, & arbores fructus ferant vberrimos, & homines in suis domiciliis tuti satis quietiq; viuant: Sic benignitatis, & clementiæ fauor, simul atq; Principis alicuius animum occupârit, omnia tuta, quieta, amæna reddit; virtutesq; alias paulò rigidiores, velut in concentum, & dulcem quandam harmoniam vocat: ita vt nec iustitia (quæ summam sæpè habet comitem iniuriā) sit nimis rigida, sed exorabilis; nec imperium seuerum

rum

rum, sed amicum; nec mores dominantis asperi, sed placidi; nec summâ potentiâ formidabilis, sed amœna; nec deniq; ipsa maiestas metuenda, sed amabilis esse videatur. Vt verò sal modicus, cibis suauitatem restituit, & sapores alios iucundiùs palato propinat: sic benignitatis & humanitatis affectus, amabiliores reddit eos, qui ideò hominibus præsunt, vt prodesse possint. Itaq; qui ad eã virtutem velut ad Helicen & Cynosuram communem Ciuium salutem, publicumq; bonum dirigebant, & aliquid gratiæ, humanitati, mansuetudini concedendum putabant, neq; singula semper Censoriâ virgulâ examinabant: illi profectò Sapientissimi & felicissimi Rerumpublicarum rectores, & conseruatores sunt appellati. Celebrata est ea virtus summis laudibus, à grauissimo & eloquentissimo Vrbis Romanæ Senatore Arpinate, qui nihil laudabiliùs, nihil magno & excelso animo digniùs esse placabilitate & clementiâ asseruit. Placuit vehementer Atheniensibus, qui tantam huius virtutis habere voluerunt rationem, vt quamuis Senatum Areopagiticum constituerint rigidum, & nimium seuerum, qui seuerâ mores Ciuium insolentiores coërceret animaduersione, cogeretq; legibus ad modestiam, & vitæ probitatem: huic tamen ipsi quam diligentissimè animaduertere iniunxerunt, ne quisquam in ordinem magistratuum superiorum admitteretur, nisi is ipse benignitatis, temperantiæ, æquitatis, egregiũ aliquod specimen in vita sua exhibuisset. Est enim mansuetudo diuina planè virtus, quæ in hominibus tumidiorem mentis elationem comprimit, immoderati fa-

stus insolentiam coërcet, grauis supercilij asperitatem, & immodicam errorum, noxarumq; castigationem lenit atque mitigat. Hâc Tu virtute Illustriss: Archipræsul, cum per totum vitæ Tuæ curriculum vehementer excelluisti, tum vel maximè admirandus extitisti, cum Serenissimorum Regum prudenter & nimium quam circumspectè intima consilia tractasti; vbi ob summam Principum gratiam, singularemq; fauorem, quanquam aditum Tibi facilem ad honores amplissimos reserare potuisti, nihilominus tamen ita Te moderatum præstitisti, vt potiùs honoribus dignus videri, quàm frui volueris.

Non commemoro cæteras Tuas patrias & hæreditarias virtutes, illasq; in quibus tanquam cardinibus humana vertitur perfectio Iustitiam, Fortitudinem, Temperantiã: illa certè Horoici animi singularia decora, magnanimitatẽ nimirum, & liberalitatem prætermittere nõ possum: quæ vt Diuinitùs solis penè Dynastis conceduntur: ita eosdem ad Diuinam Maiestatis beneficam naturam, proximè faciunt accedere. Vt enim Solem videmus liberalissimè cæteris syderibus, sui luminis splendorem communicare, cuncta intimo quodam vigore animata fouere, prata graminibꝰ, hortos variis floribus, plantas foliis, aues plumis, animalia diuersis integumentis vestire, nec quicquam tamen de sua deperdere pulchritudine & abundantia: sic Princibus, Ecclesiæq; Pastoribus, rarâ Dei Opt: Max: benignitate cõcessum est, vt tantis dotibus animi, ingeniiq; adornati, tam liberali indole & fortuna instructi, & illustrati; miseris & egentibus subueniant

niant, afflictis ſucurrant, pupillis patrocinentur, bonorum ingeniorum laborioſos conatus, ad ſtudia liberalia promoueant; ac deniq; Diuini Numinis benignā munificentiam in beneficiis elargiendis imitentur. Quas quidem virtutes Illuſtriſs: Archipræſul ſingularibus, & perquàm illuſtribus argumentis expreſsiſti, multa liberaliter, multa magnificè egiſti: in rebus præſertim ijs, quæ ad cultũ, Deique Optimi Maximi honorem, Eccleſiæq; decus, & patriæ ornamentum ſpectant. Sunt enim iſtæ Tibi, beneficio Gentis Tuæ innatæ, non ſolùm vſu & exercitio pulcherrimo propagatæ virtutes: quæ in Tuo quoq; germano fratre Illuſtriſs: olim Luceorień: Epiſcopo Achacio Grochowſky, ſumopere enituerunt. Tuũ eſt illud egregiũ & verè Chriſtianum votum, quo vt quàm optimè omnibus eueniat optas, vtq; ipſe quàm plurimis maximè prodeſſe poſsis hominibus, deſideras. Hinc nihil Tibi iucundius eſt quàm humanitatem colere, hoſpitalitatis iura promouere, neminem petentem aliquid, (quod ille princeps Romanus gloriabatur) triſtem à facie Tua dimittere: quæ omnia tanta ſunt, vt non meam iſtam tenuem & exilem, ſed eloquentiſsimi cuiuſq; floridam, & magnificam vincant ac ſuperent orationem. Exponant illi vberiori & elegantiori dicendi copiâ Heroicum Tuum & magnanimum animum, qui propiores plurimis ab annis virtutũ Tuarum, rerumq; geſtarũ ſpectatores, & admiratores fuerunt: referant iſti & deprædicent ſumam Tuā in clutu Diuino promouendo liberalitatē, qui Tuo propenſiſsimo fauore, ad altiores honorum gradus, cum ſingulari

gulari

gulari patriæ & Ecclesiæ emolumento, ac solatio euecti sunt. Quanquam verò omnes isti taceant & obmutescant, ingratumq; pro maximis beneficijs obtrudant silentium: deprædicabunt tamen munificentiam Tuam, vel illa magnifica ædificia quæ in rem, & necessitatem Ecclesiæ, tùm hic Leopoli, tùm ad Monasterium Sieciechouiense, splendidè & sumptuosè eriguntur. Itaq; non tantùm laudis & immortalitatis, illos sibi comparasse facilè mihi persuadeam, quibus æreæ quondam statuæ erigebantur, aut quibus altissimæ Columnæ, aut Obelisci, aut Colossi, immensæ magnitudinis exædificabantur: quantum Te Illustriss: Antistes, qui tot collocas immobilia gloriæ fundamenta sempiternæ, quot ædificiorũ sagis exquisitissimè erecta monumenta relinquere: atq; adeò contendis, vt fama decusq; Tui nominis, non his exiguis mortalitatis term[illegible], quibus vita nostra circumscribitur, contineantur: verùm vt ad omnem posteritatẽ, memoria virtutum, meritorumq; Tuorum gloriosa transmittatur, ac propagetur. Quare fruere iam Illustriss: Archipræsul tam illustri, & excellenti dignitate atq; honore Tuo, quem felicissimè ingentibus meritis, virtutibusq; Tuis consecutus es. Te enim his in oris Russicis vnum omnes intuemur, summâ cum animorum alacritate, qui præstantissimarum virtutum ornamentis, mirum in modũ cæteris omnibus præfulges. Nam hæc omnia tã præclara & honorifica præmia, atq; decora, nõ ex Olympicis certaminibus, vbi de oleastro, non ex Pythiis, vbi de Palma vel Esculo; non ex Nemæis, vbi de Oleis, vel ex

 Apio

Apio Coronis, variæ eæq; periculosæ contentiones suscipiebantur, reportasti: sed ab augustissimo Reipub. nostræ theatro, postquam virtute, & rebus egregiè gestis, honorificentissimè, gloriosissimèq; pro fide, pro legibus, pro libertate, pro amore patriæ, pro Ecclesiæ dignitate, atq; integritate decertasti, Sellam Curulem, Tyaram Archiepiscopalem, amplissimæ & perfectissimæ dignitatis Tuæ insignia, felicissimè retulisti; Tuorumq; maiorum ornamentis clarissimis adiunxisti. Ex quo rerum Tuarum tam felici progressu, nemo est qui non lætetur, nemo qui non excellam animi Heroici indolem admiretur, nemo qui eximias dotes Tuas non suspiciat, & in hoc expectatissimo, aduentu Tuo, non omninò felicia omina, promptissimo animo cōcipiat. Te nunc Amplissimus ordo Senatorius, Virum Regni Principem, in nobilissimū ordinem, magna cum alacritate adscriptum honorat: Te authoritate & prudentiâ grauissimum, Cathedræ Tuæ Prælatorū Collegiū, vt Archiepiscopū diu multumq; exspectatū summo cū iucunditatis applausu, & veneratione cōplectitur: Te vniuersus Clerꝰ, qui tantisper multū de Te sollicitꝰ, pietatis, & deuotionis studio nō segnē operā nauabat, optatissimum Præsulem, humili cum submissione excipit: Te prudentissimus cum tota hac Ciuitate Senatus, fautorem & protectorem sibi addictissimum, humanissimis officiis, veneratur: Te Musæ nostræ Mecœnatem liberalissimum, velut alterum Apollinem, in Parnassum venientem, amænis vocibus, & faustis acclamationibus salutant: Te deniq; vniuersus populus, Pastorem vigilan-

gilantissimo gratulabundus, optima quæq; Tibi à Deo Opt: Max: precatur. Et quamuis ista tam grauis temporum difficultas, & afflictus Regni istius status, ob multas calamitates, & hostium vndiq; irrumpentium oppressiones, non facilè quenquam animo lætiora voluere patiatur: tamen exortâ hac Tua recenti dignitate, velut nouo laboranti patriæ sydere, incredibilem spem, & consolationem adferre videtur, feliciorem q; temporum rationē pollicetur, vt certissimum omen concipiant omnes, Te Duce, & Diuini Numinis deprecatore, iustissima Dei vindicis ira, benignè placabitur: Consiliis Tuis prudentissimis, Regnum hoc tantis periculis agitatum fulcietur; prudentiâ deniq; Tuâ Hæreses corruent, & discutientur vniuersæ. Schismata fidem Orthodoxam, auidè complectentur: Sectæ temerariæ, Tuâ benignitate, peruigili cùrâ superatæ, ad saniorem mentem, missis erroribus, & vanis superstitionibus reuocabuntur. Quocirca Illustriss: ac Reuerendiss: Archipræsul, cum Tibi tantam, tamq; vberem, ac gloriosam virtutum nobilissimarum comparaueris supellectilem, cumq; tantis fulgeas meritis, quibus & Amplissimæ huic dignitati maximum ornamentum, & Gregi vniuerso perfectissimum documentum suggerere possis, cū Te purissimū suæ perfectionis speculū intueatur quodq; in se corrigat, & quod sequatur, in Te habeat. Ingredere faustis ominibus, hanc Tuam amplissimam, honoris Augustissimi Cathedram: conscende bonis auibus nobilissimum hoc virtutum Tuarum theatrum: posside eminentiorem Ecclesiæ speculam: ex qua diligentissime

ſimè proſpicias, ne impietas opprimat Religionem, confuſio interturbet bonũ ordinem, malitia eliminet ſanctitatem, liuor ſubuertat æquitatem, candori noceat adulatio, innocentibus fraudulenta pſeudopoliticorum inſidietur improbitas. Erige (vt facis) magnanimum & heroicum Tuum animum, magniſq; ſemper rebus geſtis probatum, & contra audaciſsimos Hæreſiarcharum inſultus atque impetus Te oppone & obijce: qui velut turbines Remp. ſæpius noſtram quatiunt, conatus optimorum Ciuium interturbant, conſilia bonorũ impediunt, ab ouiliq; Tuo elimina. Nemo in ouili tuo lupus, nemo improbus, aut in aliquod dedecus proiectus homo reperiatur: vitæ probitas & innocentia, morum grauitas & continentia, bonæ literæ, omnis deniq; honeſtatis ornamenta, ſub Tuo Præſul: Ampliſsime præſidio, fide, patrocinio, tutiſsimè, ſuauiſsimèq; cõquieſcant. Hæc enim ſunt bonorũ omniũ vota qui Te tantis bonis cumulatũ ſalutãt: Hæc omnium noſtrum deſideria, qui nos lætos & alacres in Tuum paternum & amabilem cõſpectum effundimus: & dum Crucem, quæ Tibi præfertur, magni imperij ſceptrum, authoritatis inſigne, imbecillitatis noſtræ præſidiũ, intuemur, omnes Tibi intimis ex animis, fauſta & felicia omnia comprecamur: atq; adeò feruentiſsimis precibus cæleſte Numen oramus vt benignâ ſua gratia mentem tanto Senatore dignam, quam ipſe dedit compleat: vitã animo, corporiq; det florentiſsimã, quãmereris: omnibus conſiliis Tuis, quæ pro Eccleſiæ & Reipub: dignitate ſuſcipies, ipſe præſens adſit, actiones & negotia Tua dirigat

gat, lætissimoq; exitu concludat: amplissimæ deniq; dignitati Tuæ, gloriam omnem & felicitatem circumfundat: vt his Tuis præstantissimis animi dotibus, quàm diutissimè fruaris, ad Ecclesiæ Orthodoxæ ornamentum, Regni & Reipub: subsidium, Tuæ Gentis nobilissimæ & omnium amicorum solatium, ac emolumentum longè maximum. Non enim quicquam poterat contingere tantis virtutibus illustrius, quàm hic ipse summus honor: non continuis in Repub. laboribus melius, quàm dulcis requies, & in hac ætatis maturitate honestissimum cum summa authoritate ocium: non præclarissimis meritis dignius, quàm amplissimum virtutis præmium, & illa Palæstra dignitatis, in qua defenderes, Ecclesiæ Catholicæ immunitatem: Serenissimi Regis ac Domini nostri clementissimi, promoueres Authoritatem: Patriæ & Reipub: tuereris integritatem: sartam tectamq; nobilitatis conseruares libertatem: omnibus ijs, qui pietatem & eruditionem propagant, promptum & benignum Tuum patrocinium testarere: nostras mansuetiores deniq; Camænas in hac Colonia vt humiles sublimis honoris Tui veneratrices, serues, foueas, tuearis, Paternoq; affectu cōplectaris. Hoc erit æternum Tuæ gloriæ monumentum, qui nobilissimis maiorum Tuorum exemplis, literarum præstantiam, virtutibus clarissimis adiunxisti, vt & nostræ Academicæ Musæ, genium inde hauriant nobiliorem, obsequijsq; Ecclesiæ ac Reipub: accōmodatiorem; & gratissimæ posteritatis linguæ fateantur, quod Metropolitano Leopolień: Gymnasio, aut PROCHNICIANA bonitas

tas

tas præstare voluit, aut Zamosciana prompta liberalitas cœpit exequi, Illustriss: STANISLAI GROCHOWSKI Archiep: laudatissimi, beneuolentiã, pietatem, sapientiã, magnanimitatem, ad sempiternam nominis immortalitatem perfecisse.

DIXI.

Dixit Dnus Dno meo sede a dextris meis donec ponam inimicos meos scabellum pedum tuorum G.